

NAGY- KÜKKÜLLŐ

TARTALOM

Sajtó háború	(2-ik oldal)
Figyelünk Egymásra	(3-ik oldal)
Fókuszban az Eu Tábor	(4-ik oldal)
Jakab Elek emlékére	(8-ik oldal)
Falutörténet	(10-ik oldal)
Véndiák találkozó	(12-ik oldal)
Indul a nyugdíjas kör	(12-ik oldal)

VII. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM. 2011. június. KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP. MEGJELENIK HAVONTA. INGYENES.

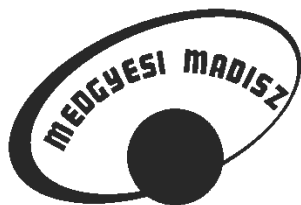
Református templom - Medgyes

**A lap megjelenését
támogatja a:**

**COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

Alapította az RMDSZ

MIÉRT
MAGYAR IFJÚSÁGI ÉRTEKEZLET

VEZÉRCIKK

Riport

Cseke Attila: Olyan intézkedéseket hozunk, amelyek növelik a rendszer hatékonyságát, emelik az egészségügyi szolgáltatás minőségét.

Kórházak átszervezése. A cél: minőségi gondoskodás

A kórházi rendszer átszervezése során, az Egészségügyi Minisztérium két intézkedést javasolt: összevonást és átalakítást. Az összevonásra javasolt intézmények esetében az orvosi ellátás ugyanúgy folyik tovább, csak az adminisztratív részleg olvad bele egy másik intézménybe. Az átalakításra javasolt intézményekből öregotthonokat alakíthatnak ki.

Idősotthonok: hiánypótló kezdeményezés

Az átalakításra javasolt intézmények túlnyomó többségében vagy csak egyetlen ügyeleti vonal működött, vagy egyáltalán nem volt biztosított a folyamatos orvosi ügyelet. Olyan egység is van, amelyben egyetlen orvos dolgozik.

folytatás a 2. oldalon

Célunk az Ifjúság

C.I.Brătianu út 32 szám
Millennium Ház
551003 Medgyes
Szében megye
Tel/fax:0269 832 657
www.medgyes.ro

RÖVIDEN

"Ez közöseségünket is érinti"

Sajtó háború

Már több mind két hete a román sajtó heves viták színtere lett az adminisztrációs régiók/megyék vitájában. A román politikum (az ellenzéki pártok képviselői) rendszeresen támadják a magyar politikusokat, olyan kérdéseket fogalmazván meg, hogy miért akarnak autonómiát, vagy miért kívánják a magyar lakosságú megyéket külön régiókba csoportosítani. A román politikusok, valamint a román sajtó egy része nemcsak, hogy figyelmen kívül hagyja a magyar politikusok érveit, hanem több alkalommal el is torzította ezeket további heves viták indításáért. Egy nagy fordulat akkor történt, amikor Valentin Stan az Antena 3. adójában, műsora kapcsán kijelentette, hogy mindamellett, hogy a románok azt emlegetik folyton, hogy a Magyarok „tartsák be Trianont”, a románok azok akik elfelejtik a Trianoni békeszerződést betartani, amelynek 47. cikkelyébe (amelyet Vaida Voievod irt alá annak idején) az áll, hogy „Románia egyetért azzal, hogy megadja az erdélyi szász és székely közösségnek a helyi autonómiát”. Ugyanakkor sok más mellett megemlíti az is, hogy Mihály Vitéz is az akkori „kis Romániában” elismerte a magyaroknak minden jogait (amelyeket ma is kérünk még), mert a székelyek voltak azok, akik mellette harcoltak a közösség javáért. Továbbá a műsorvezető említést tesz arról is, hogy a székelyek voltak azok akik a kereszténység nevében Stefan cel Mare csapatában harcoltak a törökök ellen (akiknek csapataiban 17.000 román is harcolt Stefan ellen...de székely sosem harcolt török csapatban, füzi hozzá a műsorvezető).

„ezért kéri a magyarok jogaik elismerését”

Fazekas Attila

Az egészségügyi törvényről

folytatás:

Ugyanakkor a legtöbb páciens helye sokkal inkább a szociális otthonokban van, nem a kórházban – ők azok, akik miatt indokolt az idősothtonok létrehozása.

Jelenleg Romániában egyetlen állami finanszírozású idősothton sincs. Ennek a programnak a gyakorlatba ültetésével először történik meg, hogy az állam önállóan finanszíroz egy sor olyan intézkedést, amely az idősokot gondozását célozza.

Az Idősothtonok hálózatának fejlesztése elnevezésű, országos érdekelt-ségű programot 2011. április 1. – 2013. december 31. között, az Egészségügyi Minisztérium és a Munkaügyi Minisztérium közösen bonyolítja le. A program lehetőséget teremt 71 kórház öregotthonná való átalakítására, állami költségvetési finanszírozással. Ezekben az otthonokban előreláthatóan 2500-4800 idős személy részesülhet megfelelő gondozásban.

Egészségügyi személyzet: biztosított a folytonosság

Az átalakításra kerülő intézmények összesen 670,5 orvosi és 2.043,5 asszisztensi állást betöltő személyzetét átvették az idősgondozó központok vagy az érintettek választhattak más kórházakban üres állások közül, a megfelelő szakterületen.

Keretszerződés a házi orvosok igényeinek megfelelően

Az orvosi ellátást szabályozó 2011-12-es keretszerződést a Kormány az Egészségügyi Minisztérium javaslatá-

ra a házi orvosok igényeinek megfelelően módosította. Megszűnik az eddig fennálló különbség szakorvos és főorvos (medic specialist medicina de familie /medic primar medicina de familie) szolgáltatásainak elszámolása között, az elszámolt szolgáltatások közé kerültek olyanok, amelyekért eddig nem kaphattak elszámolást, mert „per fő” finanszírozásban voltak (pl. oltások, terhesgondozás stb.), illetve a szolgáltatások elszámolása az eddigi 0,9 helyett 1,8 lej pontonként.

Cseke Attila miniszter az orvosok javára módosította a házi orvosi ügyeleti központok működési szabályzatát. Cél: a házi orvosi ügyeleti hálózat bővítése, főleg vidéken, illetve az, hogy az orvosok és asszisztensek a többlet-munkáért az eddigieknél nagyobb jövedelemhez juthassanak.

Az új szabályzat nagyobb jövedelmet biztosít mindazon családorvosoknak és asszisztenseknek, akik ezekben az alapellátást nyújtó központokban ügyeletet látnak el. Ugyanakkor kötelezi a helyi önkormányzatot, hogy aktívan vállaljon szerepet a központ fenntartásában, hiszen a helyi közösség a szolgáltatások közvetlen hasznélvezője.

Állandó orvosi ügyeletek: kevésbé terhelt orvosok a páciensek biztonosságáért

Állandó ügyeleti központot hét orvossal lehet létrehozni, hogy az orvosok ne legyenek túlterhelték – az eddigi szabályozás szerint öt orvossal működhetett egy központ. Abban az esetben, ha az orvosok vállalják, a központ továbbra is működhet öt 5-6 szakemberrel. Ha egy körzetben nincs 5 házi orvos, de igény van ügyeleti központ létrehozására, akkor az ügyeletet elláthatja más, saját rendelővel nem rendelkező orvos, illetve harmadéves rezidens házi orvos is.

Kovács Péter

Minden szerdán 19⁰⁰ órától kórus próbák a Millennium Ház nagytermében Iszlay László vezényletével.
Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Közös jövőért

Az „Erdélyi Konzultáció” valószínű és folyamatos párbeszéd kialakítását célozza az emberekkel, nagyobb odafigyeléssel kívánja követni a mindennapi problémáikat.

Az Erdélyi Konzultáció 250 000 magyar ember megkérdezésével hivatott feltérképezni az erdélyi, romániai magyarság problémáit, céljait és a szövetséggel szembeni elvárásait. A felmérés során egyrészt az emberek őszintén elmondhatják, melyek a prioritásaik, ugyanakkor megjelölhetik azokat a feladatokat is, amelyekkel a jövőben megbíznák az érdekképviseleti szervezeteket. – közölte Winkler Gyula európai parlamenti képviselő.

Tisztelettel felkérünk minden Szeben megyei magyart, hogy fogadja be a hozzá érkező kérdezőbiztos fiatalokat és szánjanak idejükből 5-10 percet arra, hogy válaszoljanak az űrlapon megfogalmazott kérdésekre.

Válaszaival segíteni fog helyi szervezetünknek abban, hogy megismerjük véleményét munkánkról, az elkövetkező időszak tennivalóiról és nem utolsósorban az Ön és kedves családja legsürgetőbb gondjairól. Minden egyes válasz segíteni fog abban, hogy a Szeben megyei valamint erdélyi magyarságunk jövőjéről olyan terveket alakítsanak ki, amelyek közösségünk javát szolgálják.

Tisztelettel kérem Szeben megye minden magyar lakosát, hogy segítsenek az Erdélyi Konzultáció sikerében, hiszen közös célunk a magyar jövő biztosítása, úgy Szeben megyében, mint a teljes Erdélyben. Ezért szükségünk van arra, hogy közvetlenül az emberektől szerezzünk tudomást a Szövetségünk iránti elvárásokról, javaslatokról.

Előre is köszönöm minden Szeben megyei magyarnak, hogy részt vesz a konzultációban.

Fazekas Attila

RÖVIDEN

”Ez közösségünket is érinti”

Részleges eredmények

Egy hónapja kezdődött el Szeben megyében is az Erdélyi Konzultáció program, amely során az RMDSZ felméri Erdély szerte a magyar lakosság véleményét életkörülményeivel és politikai nézeteivel kapcsolatban. Mindez azért, hogy az RMDSZ az új elnökével az élen (Kelemen Hunorral) tényleg új fejezetet kezdhesen és a szervezet mind helyi, mind országos szinten hatékonyabban működhessen, odafigyelve a magyarság gondjaira és véleményeire. Az eddigi felmérések azt mutatják, hogy, habár helyi szinten (Medgyes és környékén) az emberek elégedettek az RMDSZ helyi szervezetének elmúlt pár évi tevékenységével és megvalósításaival (az új magyar iskola megépítése Medgyesén, a virágzó kulturális élet stb), a polgármesteri hivatal fele fogalmazódtak meg olyan elvárások, amelyek szerint a lakosság szükségét érzi az utak feljavításának, a kóbor kutyák összegyűjtésének, vagy a vízellátás és szennyvíz problémája megoldásának. Ugyanakkor az ország vezetőségét illető problémák is megfogalmazódtak. Ezen gondok közül az RMDSZ már orvosolt is néhányat, amelyek a magyarságot illetik, mint például az új oktatási törvény. A kisebbségi törvény, illetve az új adminisztrációs régiók/megyék kérdésének megoldása pedig folyamatban van.

Közölte Fazekas Attila – az „Erdélyi Konzultációnak” Szeben megyei felelőse.

Elekes Szidonia

**ERDÉLYI
KONZULTÁCIÓ**
www.erdelyikonkultacio.ro

A „Nefelejcs” néptáncsoport szeretettel vár minden V–XII. osztályos diákot, péntekenként 17⁰⁰ órai kezdettel a Millennium Ház nagytermében néptánc próbára.

RÖVIDEN

"Fiatalok lendületben"

MIÉRT Küldöttgyűlés

Június 18.-án Szombaton kerül megszervezésre Szilágysomlyón a MIÉRT (Magyar Ifjúsági Értekezlet) Küldöttgyűlése. A Küldöttgyűlésnek egy napirendi pontja lesz, és pedig az RMDSZ alapszabályzata értelmében az SZKT (Szövetségi Képviselők Tanácsa) tagok kinevezése. A MIÉRT, mint az RMDSZ társult szervezete illetve a Szovátai Ajánlás értelmében Küldöttgyűlés által nevezi ki az SZKT választott tagjai 15 % -át, amely 11 tagot jelent. Ezáltal a MIÉRT frakció az SZKT legnagyobb frakciói közé tartozik.

A májusi MIÉRT Szórványkonferencián megalakult Szórvány Egyeztető Fórum, amely az: Arad, Krassó-Szörény, Hunyad, Fehér, Szeben, Brassó, Kolozs, Beszterce-Naszód és Máramaros megyéket foglalja magába úgy döntött azt a javaslatot fogja fenntartani a Küldöttgyűlésen, amely értelmében a 11 SZKT hely a következő elosztás szerint történjen: Székelyföld 3, Pártium 3, Szórvány 3 a két fennmaradt helyet pedig normatív módon a szervezet elnöke és ügyvezető elnöke töltsse be.

Jakab Adorján

Erdélyinek lenni jó! VIII. EU Tábór

Július 1-ig várjuk a jelentkezéseket a Magyar Ifjúsági Értekezlet, az RMDSZ Főtitkársága és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kolozsvári Természettudományi és Művészeti Karának szervezésében, az Országos Sport és Ifjúsági Hatóság és a Hargita Megye Tanács társszervezésében, Marosfőn, július 5. és 10. között sorra kerülő nyolcadik EU Tábórra.

Az EU Tábór ideai fő tematikája az erdélyi jövőkép, melynek keretén belül a különböző aktuális közéleti és politikai programokban olyan érvényesülési lehetőségeket, pozitív példákat szeretnénk a fiatalok elé állítani, amelyek az itthon maradásra, a szülőföldön való boldogulás kilátásaira hívják fel a résztvevők figyelmét. Az ideai rendezvény programjában kiemelt helyen szerepel a népszámlálás, a székely-szórvány együttműködés, az erdélyi konzultáció, az oktatási törvény, az EU 2020 stratégia, valamint a soros magyar elnökség témaköre, melyekről jeles közéleti személyiségek, hazai és külföldi szakemberek közbenjárásával hallgathatnak előadásokat, beszélgethetnek a jelenlevők.

A részvételi díjakon nem emeltünk, sőt a sátrazók számára felére, 20 lejre csökkentettük az összeget, mely által, illetve különböző promóciók révén arra szeretnénk buzdítani a fiatalokat, hogy minél többen jöjjenek sátorral a rendezvényre, ezzel is erősítve a tábori hangulatot. Ugyancsak ez a célunk azzal, hogy kompaktabbá tesszük az előadások, valamint szekcióülések helyszínét, melyek napi hosszúságán 2 órát rövidítettünk, több figyelmet szentelve a különböző szabadidős tevékenységeknek és csapatjátékoknak.

Az EU Tábórra való jelentkezés a www.eutabor.miert.ro oldalon történik, ahol bővebb információk, valamint a jelentkezési feltételek is megtalálhatóak. Továbbá ezen a honlapon hamarosan olvasható lesz a tábor részletes programja, illetve a meghívottak, előadók és fellépők sora is. A rendezvény ideai támogatói az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala és a Communitas Alapítvány.

- közölte Jakab Adorján (a MIÉRT Főtitkára, valamint az EU Tábór főszervezője).

Jakab Adorján

Minden csütörtökön 18⁰⁰ órai kezdettel filmvetítésre kerül sor a Millennium Ház nagytermében. Szeretettel várunk minden fiatalot. A MADISZ elnöksége

Gyermeknap

A Gyermeknap a világ sok országában ünnepnap. A Nemzetközi Gyermeknap (általában június 1.) megünneplése Törökországból ered. Az ünnep célja, hogy megemlékezzenek a világ gyermekeinek testvériségéről és az egymás közti megértésről, valamint a gyermekek jóléte érdekében kifejtett küzdelemről.

Június 1-én, szerdán, iskolánkban is megtartottuk ezt az ünnepet. 10 órától az iskola udvarán különböző vetélkedőkön vettünk részt. Volt görkorcsolya verseny, bicikliverseny, workelboll és kézilabda verseny. Nekünk nagyon tetszett, mindenki kint volt az udvaron, drukoltunk egymásnak és együtt szórakoztunk. Köszönjük szépen Nagy Erzsébet tanárnőnek, hogy megszervezte ezt a tevékenységet.

Azonban ezzel nem zárult még a gyermeknapozás, ugyanis június 3-án, délután 17 órától az E.M.K.E. is megszervezte ezt a napot. Az előadásokra a Schuller-Ház dísztermében került sor. Az ünnepélyt a Gyöngyvirág táncsoport nyitotta meg, az óvodások nagyon aranyosan táncoltak. Utána következtek az V. osztályos lányok, akik négy gyermekdalt furulyáztak a közönségnek. Az ünnepély meghívottja a Haranglábi Általános Iskola felső tagozata volt, akik tréfás jeleneteket mutattak be. Mindenki jól nevetett ezen.

Az előadás végén finom kaláccsal kínáltak a szervezők. Reméljük, hogy a következő években is sor kerül a mi napunk megünneplésére.

Bordí Tünde - Cosa Brigitta

Iskolaünnepély

Mint minden évben az idén is sor került a már hagyományossá vált tanévzáró ünnepélyre, amely június 9-én, délután 18 órai kezdettel volt megtartva a Szakszervezetek Házában.

Sor került egy nehezebb pillanatra is, hisz az iskolai ünnepély keretén belül egy újabb nemzedéket bocsátottak el iskolánkból. A mi nemzedékünket a VII. osztályosok Bucsuztatójával és a VIII. osztályosok búcsúműsorával kezdődött. Idén kicsit változatosabb volt, hisz úgy a VII-ik mint a VIII-ik osztályosok az általuk összeállított színpadi jelentet adtak elő. A VII-ik osztályosok a végzős diákokat képviselték el a 20 éves találkozón és beszámoltak mindenki életéről. A VIII-ik osztályosok pedig az eltelt négy év pozitív, kiemelkedő élményeit foglalták össze. A felcsendülő dal is minket jellemzet: „Ilyenek voltunk, vadak és jók.“ Sor került a búcsúsövegre is, amelyben megköszöntük tanáraink, osztályfőnökünk, illetve tanító nénink fáradságát, nevelését, megértését és iskolatársainkhoz is szóltunk. A végén a VII-ik osztályosok átadták a batyukat a végzős diákoknak sok sikert kívánva az elkövetkező évekre. Ezt követően az újabb generáció, az első osztály, a „bolondos abecet” mutatta be, amelyben vidáman, zenésen elbucsuztak az abecetol. Majd a harmadik osztály került sorra, amely az anyai szeretetet és aggodást hozta színpadra, Arany János „Mátyás anyja” című versével. Mindezek után a második osztály következett, amely megmutatta, hogy idén nemcsak írni, olvasni tud hanem főzni is. A negyedik osztály a „Reszketetek egerek” című jelenetet mutatta be. Műsorunkat néptánc zárta. Reméljük, hogy mindenki maradandó élményekkel tért haza, sok sikert kívánunk nyolcadikos kollegáinknak és mindenkinek egy örömteljes szép vakációt.

János Tímea

RÖVIDEN

„Fiatalok lendületben”

2. Hunyad megyei Magyar napok

Május 28. és június 5. között került sor, már második alkalommal, a Hunyad Megyei Magyar Napok megszervezésére. E rendezvény célja a magyar ifjúság szempontjából elsősorban a találkozás és ismerkedés volt. A megyesi Madisz részéről öt önkéntes indult június 3-án, pénteken délben Dévára.

Délután a Maros Néptánc-együttes „Kőműves Kelemenné” című előadását tekinthettük meg. Este pedig ismerkedésre került sor. Szombaton reggel egy „finom” élményben volt részünk a palacsintakóstoláson. Délután Vajdahunyadot látogattuk meg, ahol különböző tevékenységeken vehettünk részt a HUMMIT (Hunyad Megyei Magyar Ifjúsági Tanács) ifjúsági sátorban, emellett meglátogatták a várat is. Este pedig Déván a cserkészekkel együtt a tábortűz mellett szórakoztunk. Később újra Hunyadra utaztunk, káróké estre. Vasárnap Déván különböző előadásokat nézhettünk meg. Este a Bikini koncert szorakoztatott, amelyet csak rövid ideig élvezhettünk, mert haza kellett indulnunk.

„A hétvége számunkra élmény teljes volt, betekintést nyertünk egy nagyszabású rendezvénysorozat megszervezésébe, és reméljük, hogy lessz még alkalmunk efféle rendezvényeken részt venni.” mondták a II. Hunyad Megyei Magyar Napok résztvevői.

Buryán Tünde

Minden szombaton 17⁰⁰-19⁰⁰ óra között szeretettel várjuk a Nemzeti Gáz Líceum magyar diákjait a líceum sporttermében focizásra/kosárlabdázásra.

Fölöttem a felhő

-egy genfi séta emlékére-

Genf a köztudatban Kálvin városaként van számontartva. Nem véletlen, hiszen a Mont Blanc lábainál, a franciaországi kelet-Burgundia tartományával határos városban talált otthonra a Noyon-i származású nagy reformátor, Kálvin János, ahol kiteljesítette reformátori munkásságát.

Mégis, ha az ember ma, a XXI.század küszöbén, akár Pünkösöd ürügyén, eljut Svájc e délnyugati fekvésű gyönyörű városába, észlelheti, hogy ott valamilyen formában a múlt és jövő összetalálkozik. Sőt, mitöbb, mintha mindkettő egyszerre akarná itt a köznapi valóságot alakítani.

Az első szembeötlő dolog, ami megfogja az embert egy genfi, belváros felé tartó, tóparti séta rendjén, az a város fekvésének a rendkívüli szépsége. A város a Lemán-tó partjainál fekszik a Mont Blanc-hegy lábainál. A tó közepéből 40 méteres vízszög szökik a magasba, de a tó kristálytisza vizét szelő vitorlás hajósokat ez már rég nem zavarja. A part jobb oldalán magas épületsor látható, mely lassan balra kanyarodik hosszú, széles ívben. Ezt az ívet követi a kígyózó kocsisor, sok drága autó, ami a többszintes ház-sor előtt halad el, fel egészen, a Mont Blanc hegy irányába, egy kicsit mindig hivalkodva a fekvés adta lehetőség előnyeivel.

A belváros irányát követve, kisebb utcák csendjében felfedezzük a

városi környezet rendezettségét. Zöld pázsitos területek, kisebb köztéri szobrok, a világhírű ENSZ intézményének székháza, bankok, az Egyetem épülete, a központi Szent-Péter templom, mint kiemelt látnivalók tárulkoznak a látogatói szem elé.

Genf városának valamennyi híressége közül talán a Reformátorok Fala nevű emlékmű a legérdekesebb, melyet a Belváros szívében, az ú.n. Egyetem parkjának területén építették meg a XX.század elején a Reformáció 400 éves évfordulójára. 100 méter hosszú, 5 méter magas, a Mont Blanc-ról és Burgundiából hozott, fehér kőből készült, tíz személyt ábrázoló, köztéri szoborcsoport. Az emlékmű monumen-tális nagyságú, szinte az egész Fal magasságában átfut a felirat-POST TENEBRAS LUX, azaz sötétség után fény következik.

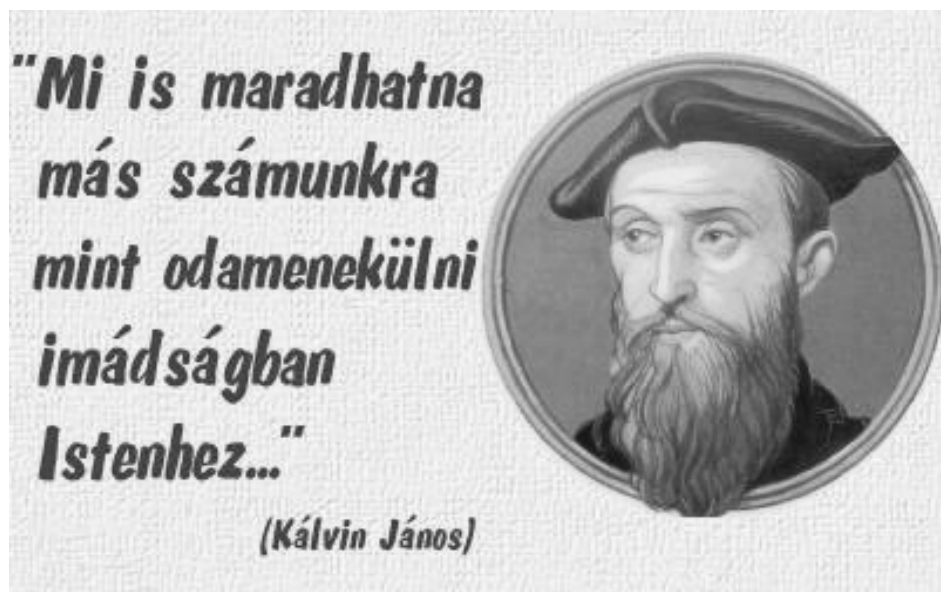
Az emlékmű az üzenete miatt jelentős, hiszen érzékelteti Genf városának a vallásmegújítási mozgalomra gyakorolt kisugárzását és azon protestáns személyeknek a Jézusra alapozott életművét, akiknek tiszteletből a város szobrót készített 1917-ben. Középen, az 5 méter magas fal központi alakjai, a

Genfhez kapcsolódó 4 nagy reformátor-Guillaume Farel, Jean Calvin, Theodor Beza és John Knox. Tőlük balra Nagy Frigyes porosz választófejedelem, Orániai Vilmos németalföldi uralkodó, Gaspard de Coligny francia hugenotta admirális, jobbra pedig Roger Williams baptista lelkész, Oliver Cromwell angol szabadságharcos és Bocskai István fejedelem alakja látható.

Bocskai is ott áll, kivont szabályával a Reformáció nagyjai között, akinek elvülhetetlen érdeme, hogy a korszakalkotó 1606-os Bécsi Békében, nagyhatalmakkal vívott kettős küzdelemben, megalapozta jogilag a protestánsok szabad vallásgyakorlatát. Mivel a tett volt nála a szó, helyet adtak neki is a Reformáció halhatatlanjai között. Bocskai beállítottságát, lelkiületét találóan fejezik ki a Kassai Közgyűlésen elhangzott szavai „Hitünknek, lelkiismeretünknek és régi törvényeinknek szabadságát, mi minden aranyánál feljebb becsüljük.”

Szavai magyarázatot adnak mindenre. Bárcsak az utókor is értené. A sötétség után világosság jön.

Székegy Zoltán

A Báthory István általános iskola és a Pro Schola Mediensis alapítvány vendiák találkozót szervez június 24. és 26. között a Báthory István általános iskolába.

A napozás, az anyajegyek és a bőrrák

A legújabb statisztikai adatok szerint a bőrrákos esetek száma jelentősen növekedett az utóbbi évtizedekben, de főleg a bőrdaganatok legsúlyosabb formája, a malignus melanoma előfordulása fokozódott.

Ennek egyik oka a túlzott napozás (a bőrrák-az esetek 90%-a összefüggésbe hozható a nappal). Ez a napozás lehet természetes vagy mesterséges (szolárium). Nagyon fontos elkerülni a napégést elsősorban a késői következmények veszélye miatt. A bőrünk ugyanis „megjegyzí” mindazt, ami az évek során éri, s a napozások, leégések, hozzájárulhatnak a bőr öregedéséhez, káros sejtosztódás indulhat be a bőrben, és fennáll az anyajegy-daganat és egyéb bőrdaganatok veszélye. A nap hatására a bőr kiszárad, ráncosodik, veszt rugalmasságából. A rákkeltő hatás nem azonnal nyilvánul meg, hanem sokszor évek-évtizedek múlva, ugyanis az UV egy ionizáló sugárzás, amely halmozódik bőrünkben, és lassan fejti ki káros hatását. A gyermekkorban „begyűjtött” ultraibolya sugarak a legártalmasabbak. A gyerekekre mindenképpen jobban figyeljünk oda. Sokat vannak a szabadban és nem tudatosítják magukban, hogy a nap káros lehet, és a védekezőrendszerük is fejletlen még, ezért sokkal ártalmasabb a napsugárzás. Ugyanakkor a tengerparti napoztatás is veszélyes lehet számukra.

A reggeli és esti órákban tanácsos napozni, a déli órákban 11 és 16 óra között ajánlott kerülni a napsütést. Ha föltétlenül ki kell mennünk, használjunk fényvédő krémet. Fontos,

hogy mindig fokozatosan szoktassuk bőrünket a naphoz.

Tengeren délelőtt és délután is nagyon ártalmas a nap, hisz a víz és a homok visszaveri az sugarakat. Ha barnák szeretnénk lenni, használjunk inkább barnító krémet.

A napallergia is egyre gyakoribb, ami kiütésekben nyilvánul meg.

Eredményes fényvédelem érdekében az 1-4-es bőrtípusúak (az 1. csoportot nagyon fehér bőrű, vörös hajú emberek, a 2. a világosabb bőrű, szőke, kék szeműek alkotják., a 3. és 4. csoportba a barna bőrű és hajú) egész évben legalább 20 faktoros fényvédőt, gyermekek és érzékeny bőrűek 30-50 faktorost használjanak.

Az ózonréteg csökkenése miatt manapság sokkal ártalmasabbak az ultraibolya sugarak, sokkal több éri el a földet, és ezáltal ezek károsító hatása megsokszorozódott.

A napnak vannak jótékony hatásai is: hangulatjavító, vérkeringésserkentő, és elősegíti a D-vitamin termelését, de ehhez elegendő heti két alkalommal egy-egy 1/2h-1h séta, tehát ehhez nem szükséges órákat fekdülni a napon.

Szintén veszélyes a szolárium féktelen használata, hisz ott is ultraibolya sugarakkal bombázzuk a bőrünket, ami évek alatt szintén felhalmozódik, és megnő a daganatok veszélye.

Nem javasolt a szolárium használata gyermekeknél, illetve terhesség alatt, ha testszerte több mint 50 anyajegy található és különböző betegségek (magas vérnyomás, szív- és érrendszeri betegség, cukorbetegség, aktív herpeszes tünetek, bakteriális vagy gombás fertőzés, epilepszia illetve fényérzékenységgel járó betegség (lupus erythematosus) esetén, bizonyos gyógyszerek (fogamzásgátlók, pattanás kezelésében használatos antibiotikumok, fájdalomcsillapítók, nyugtatók, vérnyomáscsökkentő és

vízajtó szerek) szedése alatt, valamint plasztikai műtétet követően. Évente kétszer tíz alkalommal, bőrtípusunknak megfelelő időtartamú (max. 20-30 perc) szolárium használata megengedett.

A napozás az anyajegyek megjelenését is megsokszorozza.

Az anyajegyek jelenléte nem ellenjavallata a napozásnak, viszont fontos az anyajegyek dermatoszkópos ellenőrzése évente legalább egyszer, illetve azonnal, ha valamilyen gyanús elváltozást észlelnének valamilyen.

A bőrrák 40-50 éves korosztályban fordul elő leggyakrabban (a bőr nem felejt, ekkorra adódnak össze a káros hatások), de napjainkban már a fiatalabbaknál sem ritka az igen elterjedté vált napozás és szolárium használata miatt. Nemi különbséget nem mutat, férfiak, nők azonos arányban betegszenek meg és bármely testrészen jelentkezhet. A fokozott UV sugárzáson kívül más kockázati tényezői is lehetnek mint pl. a fehér bőr, kék szem, szőke haj; korábbi bőrrák előfordulása a családban, rokonságban; irritáció, a bőr többszöri sérülése (pl.férfiaknál borotválkozás közben); az anyajegyek nagy száma(több mint 50); 5-6 mm-nél nagyobb átmérőjű anyajegyek.

A bőrrák sokszor anyajegyből keletkezik, de az esetek 60-70 % -ban az ép bőrön, ezért ha ép bőrön vesznek észre valamilyen bőrijelenséget, azt is minél hamarabb meg kell nézteni orvossal.

Dr. Bakó-Antal Péter

Minden hétfőn 17⁰⁰ órai kezdettel a Millennium Ház nagytermében rajzórát szervez a diáktanács, az V-XII.-es diákok számára. Szeretettel várunk minden diákot.

Jakab Elek - emlékére

Történelmünk. Egy oly mélyreható szó. Azt a magyart, aki ismeri történelmét – múltját, mindig ellep egy furcsa érzés, büszkeség, öröm, hogy a magyarság része lehet, hogy e nép sarjadékának tekintheti magát. Történelmünk és történelmi személyiségeink azok, akik meghatározták e nemzet múltját, és akikre építjük jövőnket, azok az emberek, akik olyan alapokat tettek le, amelyekre nemcsak büszkék vagyunk, hanem bátran építhetünk. Büszkeségünk, hogy ilyen emberek nemcsak Magyarországon, vagy Erdély bizonyos részein éltek, hanem városunkban, városunkat körülvevő falvaiban, megyénkben is. Városunk egyik ilyen híressége, aki nemcsak a medgyesi magyarok szívéhez áll közel, hanem akinek emlékére még a román ajkú polgárok is fejet hajtanak, az Jakab Elek. Az ő emlékére íródott e cikk.

Fazekas Attila

1949. október 9-én született Medgyesen, az elemi iskolát Medgyesen, a középiskolát a segesvári magyar líceumban végezte. Építészmérnöki oklevelét a kolozsvári Műszaki Egyetemen szerezte 1972-ben. Építészmérnökként tevékenykedett Kiskapuson (1972-1978), Medgyesen 1978-1987 között a városi tanács gazdálkodási osztályának vezetője. 1987-1992 között a medgyesi Romgaz Rt. beruházási osztályának mérnöke. 1992-től 1996-ig Medgyes megyei jogú város alpolgármestere (a város történetének ő a második magyar alpolgármestere, az első Nagy Sándor volt, az 1935-1938-as években) Az RMDSZ Szeben megyei szervezetének alapító tagja volt, nyolc éves (1992-2000) megszakítással, 1990-1992 és 2000-2008 között vezette a megyei szervezetet. Az RMDSZ Szövetségi Képviselők Tanácsának tagjaként aktív szerepet vállalt a Szövetség országos testületeinek munkájában is. 1990-től 2004-ig medgyesi önkormányzati képviselő, 1992 és 1996. között a város alpolgármestere, több évig főépítész, 2005-től pedig az Országos Földgáz Társaság, a Romgaz

Rt. vezérigazgatója volt.

Jakab Elek az 1989-es rendszerváltás előtt is sokat tett a szórványban élő magyar közösségek ügyéért, és vállalta az ezzel járó meghurcoltatásokat. Az 1970-ben megalakult medgyesi szabadegyetem rendszeres előadója, majd 1984 ősztől 1989. decemberéig vezetője volt. Ez a szabadegyetem országos hírre tett szert, és akkoriban a helyi magyar értelmiség együttgondolkodásának jelentős fóruma volt. 1990-ben döntő szerepet játszott a magyar tannyelvű medgyesi Báthory István Általános Iskola létrehozásában, támogatta, előmozdította a medgyesi magyarság szellemi, kulturális központjának számító Millenium Ház felépítését is. A magyar közösségért végzett áldozatos munkájának elismeréseként az RMDSZ 2005-ben Ezüstoffenyő Díjban részesítette. 2008. szeptember 29-én a medgyesi helyi tanács „Tiszteletbeli Polgár- post-mortem” címmel tüntette ki. 2008. november 14-én, a medgyesi Millenium Ház falán emléket megörökítendő emléklapkettet lepleztek le.

Szabo M. Attila

Minden szerda este 20⁰⁰ órai kezdettel felnőtt néptánc oktatásra kerül sor a Millennium Ház nagytermében. A táncoktatás felnőtt pároknak szól. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Pilinszky - a csendes zaklatott

**"...ki mer
a lemenő nap szálkamezején
az ég dagály és
a föld apálya idején
útrakelni..."**

Olyan korban élt Pilinszky János, amikor bizony az ég gyakran szikrázott. Olykor vadászgépek röpte dagasztotta vészesen, máskor változó rendszerek gomolygatták felhőit. S, ki mer indulni, mint ő. Született 1921. november 25-én. Ekkor indult, indították. Így került vészes légerek drótkerítései mögé, hogy örök hánykódására megélje a jövőnek a föld vérbe fojtott apályát.

Műveiben a múlt század első felének kegyetlenségeit, embermárcangoló igazságtalanságait, elhagyatottságát, kivetettségét mintázza, bántott hangon.

Korai versei a Napkelet-ben jelennek meg, majd alig huszonhárom évesen az Élet segédszerkesztője lesz. '45-ben kezdődik katonáskodása. Ez időszakban gyűjti akaratlanul szörnyű élményeit, melyeket a Harbach-ban örökít meg.

A háború után jelenik meg első verses kötete Trapéz és korlát címmel. Ezt a kötetét, egy árvaság, elhallgatás követi. "E pusztaság és lakatlan égitesten / e csillagpuszták roppant és kietlen / fönnsíkjain haladva egyedül...", írja

Senkiföldjén című versében. Egyedül érzi magát, csendet vállal. E hallgatás időszaka érleli, elmélyíti benne a pusztítás, a háborúk, légerek nyomasztó emlékeit, egyszersmint, meghatározza költészete irányát. Letisztult verse, szerkezetet vált, eltér az addig kedvelt szabad vers formájától a kötöttebb, az időmértékes felé. Zártság jellemző alkotásaira, lehamoz verseiről minden felesleget, csak a lényegét mutatja. Ekkor születnek négysorosai, egy-egy gondolat dióhéjba zárva, nem ad lehetőséget sokféle boncolgatásra, mintha azt mondaná: ez ennyi, itt egy gondolat, úgy kell érteni, ahogy van. A "csendes" időszakból hozza magával az Aranymadár című kötetét.

Közben az Új Ember katolikus irányzatú lapnál dolgozik. "Költő vagyok és katolikus", vallja, s egyre erősebb vallási érzés vezérel. Ezért nem tudja kiélni szerelmi életét sem. Bár nősül, sosem tagadja a férfiakhöz való vonzódását. E vágy azonban éppen erős vallásossága miatt soha nem teljesül be.

Ez időtájt utazgat sokat, bejárja Nyugat-Európát, eljut Amerikába is. Lázasan írja verseit. Látóköre kitágul. Ellépik a zártságtól, s a nagy kitörés a Harmadnap-ban csúcsosodik ki. Szinte kapkod a műfajok között, mindent kipróbál. Letisztult stílusa továbbra is szüli az aforizma kereteire szabott

négysorosokat, rövid bölcseszövegek formába szedett gyümölcsét. Pilinszky hihetetlen számú rövid verset alkotott. 1974-ben jelenik meg A nap születése cím alatt egy verses - mesés gyűjteménye. Ekkor ér el az alkotói hév kibontakozásának csúcsára. Négysorosaiban éli ki keserveit, keresi a lehiggadást, a sűrítés eszközével írja: "Akár a föld, hol mozdulatlan / szárnyalok majd és porladok, / akár a víz, olyan közel van / a sírás ünnepéye." (Akár a föld). Hát nem kicseng itt is a vallási szemlélete, amikor a "...porladok-ot" vezeti be? Kiéli zaklatottságát, s ezt rövid írásaiban teheti legjobban. Mintegy természetes eredményeként lendületének, a dráma felé kacsingat. De ő mindig is költő volt, számára nehézkes a színpad párbeszédészkezeivel alkotni. Ez a műfaj nem simul a lírai, emelkedett alkotói hangvételhez, ezért megpróbálja valamelyest összehangolni színpad és költészet elemeit. Átformálja a dráma klasszikus stílusát, elemeit felfrissíti, áthímezi, s így születik meg a Requiem című oratóriuma. Lírai hangvételű drámáit Végkifejlet címmel szedi egy csokorba.

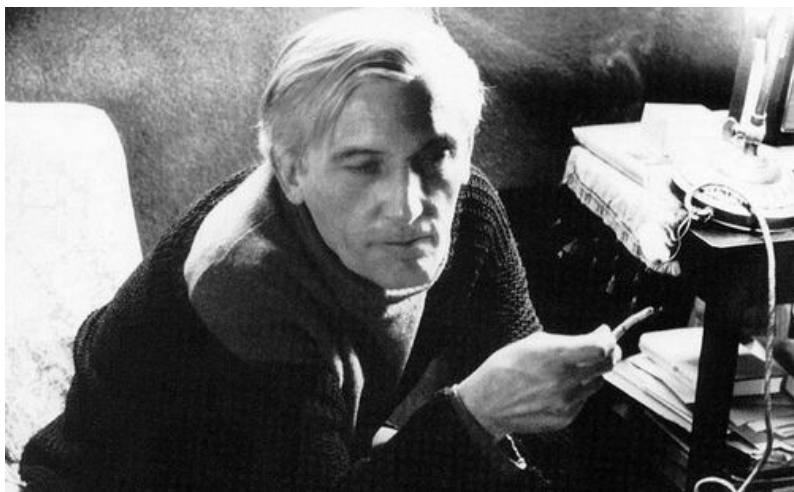
Nővérének a 75-ben vétett öngyilkossága mélyen rányomja bélyegét munkásságára is. Ritkulnak versei, bár ez az időszak hoz némi elismerést, József Attila-díjat, majd Kossuth-díjat kap. Megszaporodnak kiadványai, súlyosbodik, erősebb lesz gondolati mélysége.

Egy szívinfarktus viszi el, 1980 június negyedikén. Mentében mintha még visszaszólna egy rímekkel:

"...véres lesz tőlem a világ" (Kánikula). A Farkasréti temető őrzi egy zaklatott költő, Pilinszky János örök nyugalomát.

Pilinszky a csendes zaklatott volt. Munkássága egy költői sóhajtás a huszadik század lírájában.

Sz. Fülöp György

Minden kedd délután 17³⁰ órai kezdettel néptáncoktatás zajlik a Millennium Ház nagytermében, óvodásoknak valamint I-IV osztályosok számára. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Balázstelke története

Balázstelke első okleveles említése 1332-ben történt Balástelke alakban. Szász jobbágyfalú volt. Első templomát 1339-től említik a hivatalos írások. A régi temploma a 19. század végére annyira romos lesz, hogy 1901-ben újat építenek helyébe neogótikus formában. Az erődítés nyomai csak földhányás formájában maradtak fenn.

A középkorban a következő magyar földesurai voltak: Bogáthi, Dezsőfi, Haranglábi, Hunyadi, Szentiváni, Székely, Héderfáji, Bakócz, Salfalvi, Töreki, Dienesi, Lépes, Vizaknai Geréb és Báthori családok. Volt időszak, hogy egyszerre több családnak is volt itt birtokrésze. A tulajdonosok viszonylag sűrűn váltakoztak öröklés, házasság és birtokcserék következtében. Az 1700-as évek elején Balázstelkén már csak a Haller György, Túróczi János és Gálffy Mihály birtokos családokat tartják nyilván. Az 1900-as évek derekán már csak a Haller és Gerendi családokra emlékszik a falú közössége. E két családnak most is megvan a kastélya Balázstelkén, csak már egészen más tulajdonban. A Haller kastélyban jelenleg iskola és óvoda működik, a Gerendiek kastélyát jelenleg 2 román család lakja.

A két utolsó balázstelki földbirtokos két különböző végletet képviselt. A Haller család István nevű leszármazottja, akire még az idős balázstelkiek emlékeznek, és aki még ide látogatott a kerelőszentpáli és küküllővári birtokról, utolsó nemes gesztusként a családi kriptá köveit az alakulófélben levő református egyháznak ajándékozta templomépítés céljára. Ebből meg is épült 1928-ban a templom. Akkor 12 magyar család lakta a települést. A másik véglet a Gerendi család Ákos nevű leszármazottjának a cselekedete, aki a szerencsejátékok káros szenvedélyébe esett.

Ő egy kártyaparti alkalmával, mikor már nem volt mit „felkináljon”, akkor a családi örökséget (beleértve a kastélyt

is) vetette latba. Mivel a szerencse nem kedvezett így azt is elveszítette. Pár hónappal később találkozott vele balázstelki magyarok, akik a küküllővári vásárba mentek. Ott állt lerongyolódva a Kisküküllőn átvezető fahíd végénél sajnálatos kinézettel. A balázstelkiek alig ismertek rá. Ott beismerő vallomást tett, hogy íme a szerencsejátékok hova juttatták. Ő volt a XX.század eleji balázstelki „tékozló fiú”.

Lakossága:

1850-ben a községnek 1637 lakosa volt. Ebből 1229 román, 81 magyar, 224 német, 4 zsidó és 93 cigány. 1992-re a 2496 lakos nemzetiségi összetétele a következőképpen alakult: 1854 román, 417 magyar, 86 német és 139 cigány. Ezen adatok belefoglalják a Póctelka és Kalibák akkori lakosságát is. Balázstelke magyar lakossága önmagában véve alig haladta meg a 300 lelket (1980-ban). Az első ideköltözött lakosok azok voltak, akik szolgálni jöttek a grófi kúriára. A második hullám akkor érkezett, a Medgyest és Dicsőszentmártont összekötő utat építették, és az útépítő munkában tevékenykedtek. Ezek leszármazottait mai napig is „utászfajtának” nevezik, és ez utóbbiak büszkéik is erre. A harmadik magyar hullám pedig 1960-1970 között érkezett Balázstelkére főleg a kisküküllőmenti magyar falvakból. A két ipari város között biztos megélhetési lehetőséget láttak a gyári munka kapcsán. Emellett a gyárban elvégzett munka után, itthon a mezőgazdasági földeket is megmunkálták.

Azóta a magyarság létszáma állandóan apad, 1990 után pedig „az abortusztvörvénynek köszönhetően” állandóan csökken.

Kevés a gyerekvállalás és sok az elhalálozás. Emellett 2000-től megnőtt a kivándorlás is. Vannak, akik végleg elhagyták Balázstelkét és letelepedtek külföldön, és vannak olyanok is, akik

csak munkát vállalni mentek el Európa különböző országaiba, de évente egyszer hazajönnek a szülőföldjükre, majd a szabadság eltelte után mennek is vissza. Jelenleg 221 lelket tart nyilván a református egyház, van két unitárius lélek, vannak olyan magyarok, akik orthodox vallásúak lettek és olyanok is, akik felekezeten kívüliek. A magyarság összlétszáma Balázstelkén 2010-ben kb.250 személy körül mozg.

Kulturális élet:

A kultúra szempontjából Balázstelke a néptáncáról kezdett híressé válni. A hazai és határon túli néptáncutatók ezelőtti években felkeresték a községet és érdeklődtek azon családok iránt, akik e téren hagyományőrzők voltak. A tánc stílusát hozták magukkal az ideköltözötték a Kis-Küküllőmentéről, amit helyi elemekkel ötvöztek, és így kialakult egy sajátos néptáncstílus. Ezt annak idején több helyen is bemutatták az „aranykorban” a „Megéneklünk Románia” nevű országos fesztiválon, majd a változás után az erdélyi és magyarországi néptáncfesztiválokon. Akik ezelőtt 10 évvel még táncoltak és énekeltek, mára már vagy nagyon idősek vagy meghaltak. A fiatalabb generáció pedig nem karolta fel a hagyományőrző néptáncot.

Ami a jövőt illeti azt teljes mértékben Isten kezébe tesszük le. Tudjuk hogy népünket csak Jézus Krisztus kegyelmébe helyezhetjük biztonságban. A Szentlélek volt a megtartója eddig is az Anyaszentegyháznak és hisszük azt, hogy ha eddig itt Balázstelkén sok csodáját éltük át Isten kegyelmének, akkor továbbra is irgalmas lesz e kis közösséghez, amely élni és megmaradni akar Krisztus kegyelmében, Isten szeretetében és a Szentlélek közösségében.

Kiss Csaba

Minden pénteken 19⁰⁰ órai kezdettel ifjúsági órát tart a Medgyesi Római Katolikus Plébánia a templom hittantermében. Szeretettel várnak minden fiatal érdeklődőt.

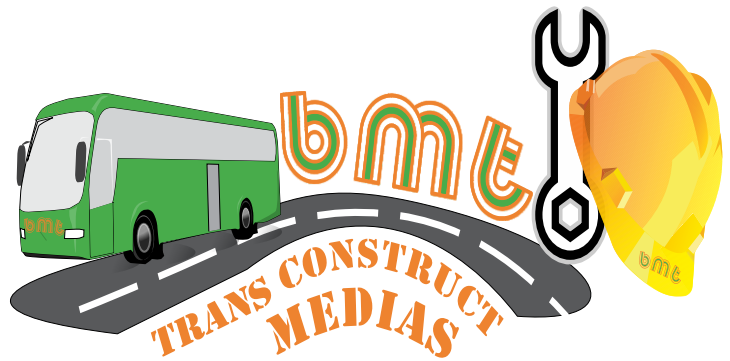

Birou Logistica MEDIAS : str. A. Vlaicu nr.106, 0744-588936,
Tel&Fax 0269-448049 Centru Tehnic SIBIU
str. St. cel Mare nr.102A, 0744-588369, Tel&Fax 0269-235549
web site : www.techservice.ro, e-mail : medias@techservice.ro

TECH SERVICE

ADEZIVI, ETANSANTI,
RULMENTI, CURELE, SCULE
ECHIPAMENTE SI
CONSUMABILE
INDUSTRIALE

MEDIAS

Șoseaua Sibiului, Nr. 174 A
Tel. 0269 838 241
Fax 0269 806 242
e-mail:
office@bmttransconstruct.ro

EUROTAS KFT

Aurel Vlaicu utca, 94 szám
Tel: 0369/449726;
0743090906; 0743090938;

- gumiabroncsok, vas- és alufel-nik minden autóra verhetetlen áron!
- gumiszervíz: szerelés, egyensúlyozás, vulkanizálás.

Rayovac elem
hallókészülékek számára
minden méretben :
675, 312, 13, 10
Kiváló minőség
a legjobb áron.
Házhoz szállítás legtöbb 4
napon belül.
Fizetés készpénzben
átvételkor !

Hallókészülék
elemek
Akciós
Áraban!

Rendelje meg
telefonon!

0770. 387.149

vagy

vanzari@baterieauditiva.ro
www.baterieauditiva.ro

Akciós
áránlat!

13.08
RON/blister

Véndiák Találkozó

Június 24. este álló fogadás a Báthory István iskolába.

Minden vendéget szívesen látunk.

Helyszín: Medgyes

Június 25-én 9:30-10:30– Ünnepélyes megnyitó, iskolások műsora

10:30-11:00– Iskolalátogatás

11:00-12:30– Műhelymegbeszélések

12:30-13:00– Szünet

13:00-14:00– Összegezés, zárás

14:30-22:00– Közös ebéd, multság a Traube nyárikertben

**Báthory István
általános iskola
(a római katolikus
templom mellett)**

Június 26-án 8:00-20:00 óra között – Kirándulás Medgyes, Bolya, Szeben és környékére. A szervezők egy 45 személyes buszt béreltek, a jelentkezés sorrendjében töltjük be a helyeket. Túljelentkezés esetén vagy igény szerint saját kocsival is lehet jönni. Más útvonaljavaslatokat is szívesen veszünk. A buszbért a szervezők állják, a többi kiadás a résztvevőkre hárul.

Gyere el Te is! Örömmel várunk! Legyünk újra együtt!

Interjú

~ Újraindul a nyugdíjas kör, és indul az édesanyák klubja ~

Takács Ilonka nyugdíjazott óvónő számolt be újságunknak a nyugdíjas kör újraindításáról, valamint az édesanyák klubjának az elindításáról. Takács Ilonka szerint a nyugdíjas kör, valamint az édesanyák klubja is el fog indulni a hónap folyamán. Jelenleg folynak az egyeztetések, és folyamatban van az érdeklődő idősebbek bevonása a nyugdíjas klubba, valamint az érdeklődő édesanyák bevonása az édesanyák klubjába. AZ EMKE és a MADISZ (ifjúsági szervezet) teljes körű támogatását nyújtja mindkét kör létrejöttéhez, megszervezéséhez valamint működéséhez. A beszámolások szerint a nyugdíjas kör tagjai majd rendszeresen fognak összegyűlni a Millennium Ház nagytermében kártyázni, sakkozni, römizni, kézimunkázni és sok más szabadidejű tevékenységet fognak folytatni. Ugyanakkor fel fogják venni a kapcsolatot az „összetartozunk” program keretén belül a háromszéki nyugdíjas körrel közös kirándulások valamint találkozások megszervezése érdekében.

Az érdeklődők kérjük forduljanak Takács Ilonkához. Tel:0743205452

Fazekas Attila

A SZERKESZTŐSÉG

Nagy Küküllő

Főszerkesztő:

Fazekas Attila

Felelős szerkesztő:

Balázs Botond

Főmunkatársak:

Kovács Péter, Jakab Adorján, Elekes Szidonia, Varga István,
Buryán Tünde, Székely Zoltán, Szász Fülöp György, János
Timea, Kiss Csaba, Bakó-Antal Péter, Cosa Brigitta

Technikai szerkesztés:

Fazekas Attila

Korrektúra:

Korodi Ildikó, Béres Edit

Lap - arculat, imázs:

Fazekas Attila

*Megjelenik havonta a
medgyesi MADISZ
gondozásában.*

A lap elektronikus formában is olvasható a www.medgyes.ro honlapon.

Postacím:

jud: Sibiu loc: Mediaş str: C.I.Brăteanu Nr:32 Cod: 551003

E-mail:

nagy_kukullo@medgyes.ro

Nyomdai kivitelezés:

Dinamic design & print kft.

ISSN - 2247 0115

www.medgyes.ro